

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Насіннізнавство»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність 201 «Агрономія»
Освітня програма
Рік навчання 4, семестр 8
Форма навчання денна/заочна
Кількість кредитів ЄКТС 2
Мова викладання українська

Лектор курсу

Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

**Старший викладач, кандидат
сільськогосподарських наук, Карпенко Людмила
Дмитрівна**
Karpenko.lu7@gmail.com
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1379>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Використання високоякісного посівного (насінневого) матеріалу та високопродуктивних сортових ресурсів належить до основних факторів інтенсифікації виробництва польових культур, тому значна увага сьогодні повинна приділятися галузі насінництва. Система насінництва повинна бути узгоджена з внутрішніми потребами ринку посівного матеріалу, враховувати ринкові тренди, зміни і тенденції на світовому ринку насіння, сучасні технології виробництва кондиційного насіння.

Насіння є носієм біологічного та генетичного різноманіття й велике значення для збереження рослинних генетичних ресурсів. Воно є предметом інтелектуальної власності і товаром при реалізації рослинних матеріалів. Достатнє, якісне та швидке розмноження насіння і садивного матеріалу та його пропозиції на ринку дозволяють фермерам і сільськогосподарським підприємствам постійно використовувати переваги нових сортів: підвищену потенційну продуктивність, високу стабільність та пластичність, стійкість до хвороб, шкідників, стресових факторів, споживчі та технологічні властивості.

Вітчизняне насіння є гарантом розвитку галузі та економічної стабільності країни. Із впровадженням нових технологій вимоги до якості насіння підвищуються, що вносить суттєве корегування в схему насінництва. Достатнє, якісне та швидке розмноження насіння і садивного матеріалу та їх пропозиції на ринку дозволяють фермерам і сільськогосподарським підприємствам постійно використовувати переваги нових сортів.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Змістовий модуль 1. Формування та властивості насіння сільськогосподарських культур				
Тема 1. Предмет, мета і завдання дисципліни	1/2	Студент повинен знати історію становлення та розвитку насіннезнавства в контексті прикладної науки та університетської дисципліни. Становлення світової та вітчизняної контрольно-насінневої справи. Завдання контрольно-насінневої служби України.	Здача практичних робіт. Студент повинен вміти оформляти законодавчі акти України, які регламентують контроль за якістю насіння зернових культур та посадкового матеріалу.	
Тема 2. Формування насіння сільськогосподарських культур	1/3	Студент має знати таксономічні положення сільськогосподарських культур. Періодизацію та закономірності формування насіння сільськогосподарських культур. Типи та будова суцвіть.. Запліднення, утворення насіння і плодів сільськогосподарських культур. Вегетативні органи розмноження.	Здача практичних робіт. Студент повинен вивчити умови для переходу рослин в генеративну фазу розвитку. Цвітіння рослин і будову квітки. Розглянути як відбувається процес утворення гамет і запилення.	
Тема 3. Хімічний склад насіння сільськогосподарських культур	1/3	Студент повинен знати який існує взаємозв'язок між асимілюючими і запасуючими	Здача практичних робіт. Студент повинен навчитися	

		органми рослин. Вплив ґрунтового-кліматичних та агротехнічних умов на хімічний склад посівного матеріалу. Вплив хімічного складу насінини на її посівні та врожайні якості.	визначати хімічний склад насіння, спостерігати за кількісними та якісними змінами в ньому під час росту та розвитку.	
Тема 4. Фізико-механічні властивості насіння сільськогосподарських культур	1/3	Студент повинен вміти визначати форму та розмір насіння. Маса, лінійні розміри насіння та їх співвідношення. Шпаруватість. Аеродинамічні властивості насіння сільськогосподарських культур. Повинен вивчити електричні властивості насіння сільськогосподарських культур. Мати поняття про електропровідність, електроємність та біоелектричний потенціал. Теплові властивості насіння. Вирівняність та відсортованість.	Здача практичних робіт. Повинен навчитися визначати чистоту насіння, навчитися визначати вологість насіння сільськогосподарських культур, об'ємну масу (натуру) зерна сільськогосподарських культур, вміти визначати скловидність насіння.	
Тема 5. Проростання насіння	1/2	Студент повинен вивчити морфологічні, біологічні та біохімічні зміни в проростаючому насінні. Дихання проростаючого насіння сільськогосподарських культур. Силу росту та інтенсивність початкового росту. Польову схожість	Здача практичних робіт. Студент повинен знати фази проростання основні умови проростання насіння сільськогосподарських культур, вміти робити розчини і дослідити	

		насіння сільськогосподарських культур, якість сходів та шляхи їх підвищення.	овбирну здатність насінини та проростання. Повинен навчитися визначати схожість і енергію проростання насіння сільськогосподарських культур.	
Тема 6. Спокій насіння. Життєздатність та довговічність насіння	1/3	Студент повинен вивчити типи спокою насіння та фактори, що їх зумовлюють. Способи виведення насіння із стану спокою. Дихання насіння та його фізіологія. Вплив окремих факторів на дихання насіння. Пошкодження насіння та дихання. Довговічність та причини старіння насіння. Порівняльне вивчення методів визначення життєздатності насіння сільськогосподарських культур. Біологічна та господарська довговічність насіння сільськогосподарських культур. Вплив умов зберігання на довговічність насіння сільськогосподарських культур. Умови вирощування та довговічність. Вплив хімічних речовин на довговічність насіння сільськогосподарських культур. Наукові основи зберігання насіння	Здача практичних робіт. Студент повинен навчитися визначати життєздатність твердих та здорових не пророслих насінин, вивчити методику визначення життєздатності. Проаналізувати і визначити причини втрати життєздатності насіння.	

		сіськогосподарських культур.		
Тема 7. Травмування посівного матеріалу сільськогосподарських культур	1/2	Класифікація пошкоджень. Вплив пошкодження на якість насіння сільськогосподарських культур. Методи визначення травмування. Фактори. Хвороби насіння. Шляхи зниження травмування.	Здача практичних робіт. Студент повинен навчитися визначати ступінь травмованості насіння, вивчити фактори пошкодження насіння сільськогосподарських культур і надати пропозиції що до зниження травмування	
Модуль 1 у вигляді тестів				16
Змістовий модуль 2. Особливості виробництва посівного матеріалу сільськогосподарських культур				
Тема 4. Вплив екологічних факторів та агротехніки насінневих посівів на якість насіння сільськогосподарських культур	2/2	Студент повинен дізнатися про кліматичні й метеорологічні умови та якість насіння сільськогосподарських культур. Екологічні основи районування насінництва сільськогосподарських культур. Екологічна неоднорідність насіння сільськогосподарських культур. Екологічне прогнозування врожайних якостей насіння сільськогосподарських культур.	Здача практичних робіт. Студент повинен навчитися використовувати результати прогнозування у практиці насінництва. Вміти визначати якість насіння сільськогосподарських культур та аналізувати посіви що до вилягання сільськогосподарських культур.	

Тема 5. Післязбиральна обробка і зберігання насіння сільськогосподарських культур	1/2	Студент повинен знати основні операції технологічного процесу післязбиральної підготовки насіння: приймання, попереднє очищення й сушіння, остаточне очищення й сортування, тарування й складування, протруювання, реалізація готової продукції. Допоміжні операції: прибирання токів, приміщень, очищення машин, видалення відходів, транспортування та ін. Вимоги до насінневого комплексу і прилеглої території. Схему технології обробки насінневої партії та основних аналізів, що проводяться на різних її етапах.	Здача практичних робіт. Проаналізувати і вміти проводити технологічний контроль за якістю очищення й сортування насіння, за зберіганням насінневого фонду. Вміти визначати причини погіршення якості насіння сільськогосподарських культур під час зберігання.	
Тема 6. Поліпшення якості насіння	1/2	Студент повинен знати класифікацію способів поліпшення якості насіння. Комбіновані способи обробки насіння сільськогосподарських культур.	Здача практичних робіт. Студент повинен навчитися визначати фізичні, хімічні біологічні способи поліпшення якості насіння сільськогосподарських культур.	
Тема 7. Охорона сортів, насіння сільськогосподарських культур	1/2	Студент повинен ознайомитися з основними положеннями, охороною авторських прав на сорт і реєстрацію нових сортів. Реєстрацією нових сортів.	Здача практичних робіт. Студент повинен вміти проводити пробацію посівів розмноження і	

		Ступенем відтворення і категорією посівного матеріалу. Підтримуючою селекцією і первинним насінництвом.	насіння. Дати економічну оцінку розмноження посівного матеріалу	
Тема 8. Державне інспектування насінництва сільськогосподарських культур	2/2	Студент повинен мати уява про державне інспектування насінництва сільськогосподарських культур як систему контролю виробництва, реалізації та використання насіння сільськогосподарських культур.	Здача практичних робіт. Студент повинен вивчити об'єкти державного інспектування насінництва сільськогосподарських культур	
Модуль2 у вигляді тестів				12
Всього за семестр				70
Іспит				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час контрольних робіт та заліків заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	незараховано